

ה"ת 34622/05/16 - פתחי אגבאריה נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בחדרה

ה"ת 34622-05-16 אגבאריה נ' מדינת ישראל
בפני כבוד השופט יעקב גולדברג
המבקש פתחי אגבאריה,
נגד
המשיבה מדינת ישראל

החלטה

בפני בקשה להחזרת תפוס, טנדר טויוטה, מ.ר. 4669509 (להלן "הרכב" או "התפוס"), הרשום על שם המבקש.

- ביום 28.2.16 נתפס הרכב על ידי המשיבה בחשד ששימש את אבי המבקש להסעת תושב שטחים אשר שהה בישראל שלא כדין. כנגד האב הוגש כתב אישום בתיק 61364-02-16 המייחס לו העסקת עובד זר והסעת עובד זר שלא כדין לפי סעיף 12א לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב - 1952. בכתב האישום הודיעה המאשימה כי בכוונתה לבקש חילוטו של כלי הרכב בהתאם לסעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי [מעצר וחיפוש] [נוסח חדש] התשכ"ט - 1969, כיוון ששימש לביצוע העבירות המיוחסות לאב.
- המבקש טוען כי הרכב משמש אותו וכי לא ידע כי ישמש לביצוע עבירה כלשהי וממילא לא נתן הסכמתו לביצוע עבירה. המבקש טען כי אין הצדק להמשך החזקה פיזית ברכב וניתן להסתפק בתמונותיו במקום תפיסתו בפועל. לטענתו, ההלכה קובעת שיש להחזיר את הרכב לבעליו או למחזיקו כל אימת שהדבר ניתן ואילו המשך החזקתו של הרכוש בידי המשטרה תהיה בדרך כלל האפשרות האחרונה והחריגה, כשבית המשפט משתכנע שאין דרך אחרת למנוע ביצוע עבירות או להבטחת אפשרות מימוש חילוט והמבקש מפנה בעניין זה לרע"פ 1792/99 אלי גאלי נ' משטרת ישראל פ"ד נג(3) 312 עמ' 323-324 ולפסיקה נוספת לפיה שומה על בית המשפט להבטיח כי הפגיעה בזכויותיו של מי שקניינו נפגע תהיה מידתית בהתאם לנסיבות המקרה. ב"כ המבקש טוען עוד כי לתושב השטחים שהאב חשוד בהסעתו היה היתר כניסה לישראל.
- המשיבה מתנגדת לבקשה. לטענתה, האב מסר בחקירתו כי הרכב משמש אותו באופן בלעדי וכי הרכב נרשם על שם בנו מאחר ובתקופה בה נרכש לאב עצמו לא היה רישיון נהיגה. המשיבה מוסיפה כי גם לפי גרסת המבקש עצמו, האב נוהג ברכב מנהג בעלים. המשיבה הוסיפה, כי המבקש הוא סטודנט שאינו מתגורר בבית ולכן משתמש ברכב רק לעיתים בסופי שבוע בהגיעו לאום אל פחם. המשיבה הפנתה עוד לבקשה קודמת להחזרת התפוס (תיק 41305-03-16), שהסתיימה במשיכת הבקשה לאחר דין ודברים באולם בית המשפט.

4. ביום 24.05.16 התקיים דיון בבקשה. במעמד הדיון טען המבקש כי שווי של הרכב 7,000 ₪ אולם לא הביא ראיה כלשהי או תצהיר התומך בטענה זו ויכול לבסס את הערכת שווי של הרכב. ב"כ המבקש הוסיף כי תכלית התפיסה היא הבטחת חילוטו של הרכב בסוף ההליך, היה ויימצא כי יש להרשיע את האב בעבירות המיוחסות לו, ותכלית זו ניתנת להשגה גם תוך שימוש בחלופות לתפיסה, ובכלל זה התחייבות המבקש להעביר את הרכב למשטרה אם תינתן הוראה על חילוט הרכב, עיקול הרכב והפקדה כספית של כרבע משווי הנטען של הרכב.

5. המשיבה מצדה ציינה כי לאבי המבקש עבר פלילי קודם בעבירת העסקת תושב זר שלא כדין. בתשובה לטענת ב"כ המבקש ציינה המשיבה כי הבטחת היכולת לחלט את הרכב בסוף ההליך אינה התכלית היחידה של התפיסה. המשיבה ציינה כי הרכב שימש לביצוע עבירה וכי די בכך כדי לשמש טעם נוסף לתפיסת הרכב.

6. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים מצאתי שאין להיעתר לבקשה, וזאת מן הטעמים המפורטים להלן.

7. באשר לבעלות האפקטיבית ולשימוש ברכב, הלכה היא, כי רישום הבעלות על הרכב על שם המבקש, אינו מהווה הוכחה לזכותו המהותית ברכב (ראה: ע"א 1680/03 לוי נ' ברקול, פ"ד נח(6) 941; ע"פ 7376/02 ירון כהן נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(4) 558; ע"פ 524/77 מזרחי נ' מדינת ישראל, פ"ד לב(2) 682; ע"פ 6687/93 מוסא נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(5) 193).

8. אני מקבל את טענת המשיבה לפיה האב ולא המבקש הוא הנוהג ברכב מנהג בעלים והוא המשתמש העיקרי ואפשר היחיד בו. מסקנה זו נתמכת בדברי המבקש בהודעתו למשטרה מיום 6.3.16, כפי שהוצגו בדיון: "רכשתי את הרכב הנ"ל לטיולים בסופי שבוע. בזמן שאני בלימודים ולא נמצא בבית אבא שלי משתמש ברכב הזה לצרכיו והוא משלם על הביטוח ועל הקלקולים." (עמ' 1, ש' 10-11 להודעה). יתר על כן, מתגובת המשיבה עולה כי בחקירתו במשטרה מסר גם האב כי הרכב רשום על שם המבקש, אולם משמש את האב באופן בלעדי.

9. אכן, בבקשה הנוכחית המבקש מציין רק כי "הרכב בבעלותו של המבקש ומשמש אותו". המבקש אינו מפרט את טיב השימוש שהוא עושה ברכב ואף לא את מידת הפגיעה בו כתוצאה מהמשך התפיסה. לאור המפורט בפסקה 8 לעיל ובהעדר טענה מפורטת לעניין טיב השימוש ומידת הפגיעה במבקש כתוצאה מאי החזרת הרכב, ניתן להעריך כי מידת הפגיעה במבקש עצמו כתוצאה מהמשך התפיסה לתקופה שעד תום ההליכים המשפטיים היא נמוכה.

10. ככלל, יש לבחון את תפיסת הרכב לצורך חילוטו תוך איזון אינטרס המבקש וזכותו הקניינית עם אינטרס הכלל למניעת ביצוע עבירות בעזרת הרכב ולאפשר חילוט הרכב. ראה דברי כב' השופט חשין בפרשת גאלי:

"אכן, קיים יסוד סביר להנחה ולחשש כי השופל הרגיל עצמו במעשי עבירה, ונכון יהא אם נגן על הציבור מפניו ונורה על המשך מעצרו. זו הדרך האחת, כמסתבר, למנוע את גאלי ואת השופל מהמשך ומעבור עבירות מכוערות שעברו (לכאורה). נודה: מעצרו של השופל מביא על גאלי נזקים כספיים ניכרים, ואולם בהתהלך השופל חופשי נושא הציבור הרחב אף הוא, כפי שראינו, בנזקים, וראוי הוא הציבור כי נגן עליו מפני שופלים רעים ומרעים. המשך החזקת השופל בידי המשטרה פוגע בקניינו של גאלי אף שטרם הוכחה אשמתו. ואולם, לא זו בלבד שהשופל נתפס - שלוש פעמים - בשעת מעשה (*flagrante delicto*), אלא שאין ספק בדעתנו

כי במאבק הנערך לעינינו בין קניין הפרט לבין קניין הציבור ואינטרס הציבור, ראויים הם קניין הציבור ואינטרס הציבור כי יצאו וידם על העליונה. רק על דרך זה, כמסתבר, נוכל להגן על הציבור".

רע"פ 1792/99 גאלי נ' משטרת ישראל, פ"ד נג(3) 325, 312 (ר' גם: בש"פ 7715/97 חג'ג' נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(1) 14).

11. יתרה מכך, בית המשפט העליון קבע, בפרשת גאלי האמורה, כי בסמכות המשטרה להחזיק בחפץ, אף אם אין לו שימוש עתידי כראיה בהליך משפטי. ראה דברי כב' הש' חשין:

"פירוש זה מתחזק בשוויונו נגד עניינו את תכליתו של החוק, והיא: הקניית סמכות למשטרה לתפוס חפץ במקום שיש יסוד סביר להניח כי אותו חפץ עשוי לשמש בעבירה, ובמטרה למנוע מבעליו יכולת לעבור בו עבירה נצפית. הגיונו של החוק מדבר בעד עצמו. אם אמנם "יש... יסוד סביר להניח" כי בחפץ פלוני עומדים לעבור עבירה, היעלה על הדעת כי המחוקק יעמוד מנגד ויחריש? נוכח הדברים המפורשים שבסעיף 32(א) לפקודת החיפוש, הנקבל כי המחוקק ימנע את המשטרה מתפיסת נכס במקום שבו יש יסוד סביר להניח כי עומד הוא - אותו חפץ - לשמש בביצועו של פשע? הקושיה קושיה והתשובה בה. אכן, הוראת סעיף 32(א) לפקודת החיפוש מגבילה את קניינו של הפרט לטובת אינטרס הכלל, ואולם אין ספק קל בדעתי כי גדרי הסמכות - אם נפרשם לאור פסקת ההגבלה בחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו - הולמים את ערכי המדינה, נועדו הם לתכלית ראויה ומידתם מידה היא שאינה עולה על הנדרש" (שם, עמ' 322).

12. אכן, נקבע בפרשת גאלי, כי יש לבחון חלופה לתפיסת הרכב, אך זאת רק כאשר גם באמצעות החלופה, שלא על דרך החזקת הנכס בידי המדינה, ניתן יהיה להשיג את מטרת התפיסה - אותה מטרה שלשמה נתפס מלכתחילה הרכב (שם עמ' 324).

13. נסיבות תפיסת הרכב ועברו הקודם של אבי המבקש, שהוא (ולא המבקש) המשתמש העיקרי או היחיד ברכב, הביאו למסקנה כי קיים יסוד סביר לצפות אפשרות כי הרכב ישמש לביצוע עבירות דומות לזו המיוחסת לאבי המבקש, בין באמצעות האב עצמו ובין באמצעות אחר מטעמו. בהקשר יוזכר תיקון 26 לחוק הכניסה לישראל, אשר תיקן את סעיף 12א לחוק וקבע כי רכב שנתפס בעת ששימש להכנסת שוהים בלתי חוקיים לישראל לא יוחזר לפי סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי אלא מנימוקים מיוחדים שיירשמו. הוראה זו אינה חלה, כאמור, על עניינו, אולם היא מבטאת את החומרה הרבה שבה רואה המחוקק את השימוש ברכב לצורך הכנסת שוהים בלתי חוקיים לישראל.

14. הנה כי כן, באיזון בין עניינו של המבקש, על רקע זיקתו לרכב וטיב השימוש שהוא טוען לו, לבין אינטרס הציבור בהבטחת חילוטו של הרכב בעת הצורך ובמזעור החשש כי אבי המבקש או אדם אחר מטעמו יעשה ברכב שימוש חוזר להסעת שוהים בלתי חוקיים, אני סבור כי ידו של אינטרס הציבור על העליונה.

15. יתירה מזו, אף לו הייתי מגיע למסקנה כי הרכב בבעלות המבקש, הרי שמהתיר המבקש לנאשם להשתמש ברכב - ולא התעניין בשימוש הנעשה ברכב, יש בכך שיקול לפיו עשוי בית המשפט להורות על חילוטו (ראה: ע"פ 7376/02 ירון כהן נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(4) 558; ת"פ (חיפה) 385/03 פרקליטות מחוז חיפה נ' יצחק עודד (ס' 24 לפסה"ד)).

16. כשיקול נוסף בבקשה שבפני, יש לבחון אם ניתן להשיג את תכלית תפיסת הרכב בדרך של "חלופת תפיסה". הפסיקה קבעה כי בדומה להליך מעצר עד תום ההליכים, יש לבחון "חלופת תפיסה", ואם ניתן להבטיח את מטרת התפיסה לצורך חילוט, בתנאים שפגיעתם בזכות הקניין פחותה, יש להעדיף זאת. כמפורט להלן, המבקש לא הציג כל ראיה לשווי הרכב, ובקשתו הייתה לאקונית מבלי שהוצגה כל ראיה

לרכישת הרכב על ידי המבקש, מקור הכספים לרכישה, איזה שימוש ובאיזו תדירות נעשה על ידו ברכב. בהעדר אינדיקציה לשווי הרכב לא ניתן לקבוע הפקדה כספית משמעותית שהיה בה כדי לשמש חלופה אפקטיבית לתפיסה למטרות חילוט.

17. יתר על כן, משהתרשמתי כי המבקש אינו בעל השליטה האפקטיבית ברכב אלא אביו, לא שוכנעתי כי ניתן לתת משקל ממשי להתחייבותו של המבקש להחזיר את הרכב במקרה שבית המשפט יורה על חילוט, קל וחומר נוכח עברו הנזכר של האב.

סוף דבר, הבקשה נדחית.

עותק ההחלטה יועבר ע"י המזכירות לשני הצדדים.

ניתנה היום, י"ח אייר תשע"ו, 26 מאי 2016, בהעדר הצדדים.